

Moskovkáčik

ZŠ Moskovská 2, BB

ŠKOLSKÝ ROK 2022 – 2023

Včelí plán pre biodiverzitu

v školskom roku 2022/2023 (september - november)

Realizácia úloh projektu "Včelí plán pre biodiverzitu" pokračuje aj v tomto školskom roku. Už v prvom štvrtroku školského roka sa uskutočnili viaceré aktivity.

Ako prvé sa pokračovalo s budovaním včelej záhrady, kde pribudlo opltenie, lavičky na oddych a náučné tabule, ktoré majú za cieľ žiakom a širšej verejnosti priblížiť význam včiel a iných druhov včiel pre biodiverzitu našej Zeme. Ďalej sa na informačných tabuliach môžete dozvedieť mnohé informácie zo života včiel, a význame včelích produktov. Neodmysliteľnou súčasťou je aj model zelenej strechy a informačná tabuľa o zmysle jej budovania v husto zastavaných mestských územiach. Autorkami viacerých ilustrácií na tabuliach sú žiačky našej školy Danka Konôpková, Sofia Arshulik a Natália Smolková.

VÝVIN VČELY

Vývin včely je nepriamo s dokonalou premenou a prebieha viacerými vývinovými štádiami:

1. vajčisko
2. larva
3. kukla
4. dospelý jedinec (imágo).

V zdravom včelstve kladie vajčká iba matka. V závislosti na pohľadi a typu budúceho dospelého jedinca kladie **matka jedno vajčko** do:

- buniek pre robotnice (šírka 4,7–5,4 mm; hĺbka 10–12 mm)
- buniek pre trúdev (šírka 5,9–6,9 mm; hĺbka 13–18 mm)
- alebo materskej mišky, v ktorej neskôr sa vybuduje materskýk.

Po troch dňoch sa z vajčok vyliahnu larvy. Doba tohto štádia sa líši podľa typu včely:

- **6 dní larva robotnice** – kŕmené sú iba prvé 3 dni kŕmnom kašičkou v intervale 30 až 60 minút a potom dostávajú zmes kašičky, medu a peľu
- **7 dní larva tráda**
- **5 dní larva matky** – kŕmená je materskou kašičkou v intervale 2 až 5 minút.

Počas tohto obdobia sa larva 4-krát zvlieka. Po približne piatich (maximálne siedmich) dňoch včely larvy **zaviečkujú**. Následne sa larva zakuklí a vyvine sa z nej **imágo**. Je to pohlavne dospelý jedinec hmyzu, ktorý sa už nemeni. Dospelý jedinec pomocou hmyzadla prebrhyje viečko a bunku opusti.

CELKOVÁ DOBA VÝVINU JEDNOTLIVÝCH TYPŮ VČEL JE:

- robotnica – 21 dní
- tráda – 28 dní
- matka – 16 dní.

MATKA **TRÚD** **ROBOTNICA**

Podporené Nórskum prostriedkmiom Nórskych grantov. Spolufinancované zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

STAVBA TEĽA včela medonosná (Apis mellifera)

HLAVA VČELY

Včela medonosná

- **jeden pár tykadiel** – umiestnené zmyslové orgány, umožňujú prijať rôzne čuchové a hmatové podnety z zoraštriedia
- **dve veľké zložené oči** – obraz je nejasný tzv. mozaikovitý
- **tri malé jednoduché oči** – umiestnené v strede do tvaru trojuholníka, ich hlavnou funkciou je zameriavať polohu slnka pri navigácii
- **lizavé ústroje orgány** – slúžia na spracovanie nektáru, peľu, propolisu, ako aj odovzdávanie si potraviny v úli

HRUŠ VČELY

- **dva páry bieleňých krídel** – ich pohyb hore a dolu v tvare osmičky zabezpečujú hrudné svaly
 - včela vie lietať dopredu a späť za letu na mieste
- **tri páry končatín:**
 - prvý pár – slúži na ťistenie tykadiel
 - druhý pár – prispôsobený na zber peľu
 - tretí pár – košíček na uskladnenie peľu

BRUŠKO VČELY

- v brušku má uložené tráviace orgány, medový vaček, jedovú žľazu, vzdušné vaky a žihadlo na spodnej strane bruška uložené **žľazy**, ktoré produkujú vosk
- žihadlo je priamo napojené na jedovú žľazu a slúži na obranu
- **žihadlo robotnice má na konci 10 zubkov**, ktoré zneškodňujú po bodnutí jeho vytiahnutie z miesta vpichu, následne sa vytiahnu so žihadlom aj jedové žľazy a včela umiera
- **žihadlo matky sa nazýva kladiečko**, lebo pomocou neho kladie vajčká, má iba 3 zubky, a preto matka dokáže žihadlo z rany vytiahnuť a bodnúť viackrát.

Hlavné farby, ktoré má včela, sú modrá, zelená a žltá. Červenú farbu vidieť ako čerťu.

Včela vie lietať dopredu a späť za letu na mieste.

Podporené Nórskum prostriedkmiom Nórskych grantov. Spolufinancované zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

DRUHŮ VČEL A ICH ÚLOHA

Včela medonosná (Apis mellifera) je spoločenský hmyz. Žije organizovaným životom vo včelstve, kde existencia jednej včely závisí od ostatných členov spoločenstva. Včela medonosná sa chová v úli.

V úli nájdeme:

- jednu matku (kráľovnu)
- 300 až 600 trádu
- okolo 80 000 robotnic

MATKA

- žije 3–4 roky
- ako jediná má vyvinuté samičie pohlavné orgány
- jej hlavnou úlohou je kladť vajčká a zabezpečovať zachovanie včelieho rodu.
- v čase rozvoja včelstva nakladie 1 500 – 2 000 vajčiek denne.
- za svoj život sa pári iba raz pri tom opúšťa úl,
- počas snábného tanca sa dokáže opakovanne spáriť aj s 15 trúdmi.
- získané spermie si uloží v semennom vaku a vyladia jej na celý život.

ROBOTNICE

- neploché samičky.
- **letná generácia robotnic** žije približne 40 dní. Ich úlohou je:
 - vyhľadávajú nektár, medovicu, peľ a vodu,
 - starajú sa o spracovanie medu z nektáru, konzervovanie peľu,
 - stavajú plásty,
 - kŕmia larvy vo včelstve.
- **Zimná generácia robotnic** žije dlhšie, 6 až 7 mesiacov; horoví sa im dlhoveké včely, ľahnu sa koncom augusta. Ich úlohou je:
 - prečkáť zimu spoločne v úli – vytvárajú tzv. "zimný chumáč",
 - vychováť prvú jarú generáciu.

TRÚDY

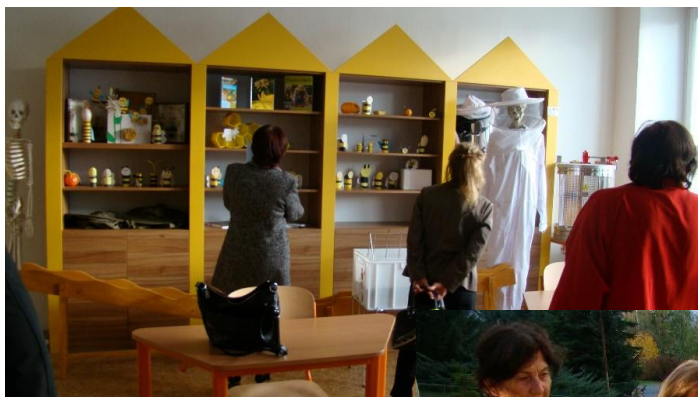
- včelie samčiky.
- žijú vo včelstve od jari do jesene,
- ich hlavnou úlohou je zabezpečiť oplodnenie mladých včelích matiek zo šľachého okolia počas snábného tanca, ktorú prebieha na zhrnovatých trúdev,
- v úli môžu byť svojom prítomnosťou užitoční pri zabíjaní ploskú,
- nepomáhajú pri výrobe medu ani starostlivosti o potomstvo,
- nevedia si sami zabezpečiť potravu, sú teda odkázaní na kŕmenie včelami,
- často migrujú medzi včelstvami,
- na konci leta ich robotnice vyhadjujú z úli.

Podporené Nórskum prostriedkmiom Nórskych grantov. Spolufinancované zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky.

V priebehu septembra sme tradične navštívili SOŠ Pod Bánošom v Banskej Bystrici. Tejto návštevy sa zúčastnili žiaci 5. ročníka. Účelom exkurzie bola návšteva včelnice, apidomčeka, medárne a ich náučného včelieho chodníka, všetko za sprievodu pána včelára. Bonusom bola ochutnávka medu a výroba sviečok z voskových medzistienok. Sprievodným programom bolo predstavenie rôznych výučbových programov SOŠ ich študentmi.

Mesiac október je mesiacom úcty k starším, pri tejto príležitosti sme 19. 10. 2022 organizovali workshop pre seniorov, na ktorý boli pozvaní bývalí pedagógovia v dôchodku, seniori z domu dôchodcov Jeseň a starí rodičia našich žiakov. Ústrednou časťou programu bola beseda o zaujímavostiach zo života včiel, ktorú si pre seniorov pripravili žiaci pod vedením pani učiteľky Mgr. Ivety Valentovej. V závere besedy si účastníci preverili svoje novo získané vedomosti v kvíze. Odmenou za účasť v kvíze im bola ochutnávka medu. Na záver pani riaditeľka previedla návštevníkov priestormi našej novej včelej triedy a v areáli školy navštívili aj včeliu záhradu s náučnými tabuľami.

Projekt včelieho plánu pre biodiverzitu sa pomaly chýli ku svojmu koncu, jeho záverečnou časťou bude vysadenie kvitnúcich bylín vo včelej záhrade ako zdroj potravy pre hmyz a vybudovanie vegetačnej strechy na našej škole, čím chceme v areáli školy podporiť biodiverzitu na našom sídlisku Fončorda.

Ďakujeme všetkým žiakom a pedagógom, ktorí sa aktívne zapojili do tohto projektu.

Za tím včelieho plánu pre biodiverzitu
RNDr. Monika Hudáčová, PhD.

ÓDY

Ako sa dajú dokončiť príslovia a porekadlá.....

Čo môžeš urobiť dnes, zajtra neurob.
Čo oči nevidia, srdce cíti.
Tichá voda, hlučné ryby.
Jablko ďaleko nedohodíš.
Čo oči nevidia, to sa nestalo.
Čo môžeš urobiť dnes, urob hneď.
Lepší vrabec v hrsti, ako holuba nemať.
Jablko ďaleko nepadne.
Čo oči nevidia, to ústa nevravia.
Lepší vrabec v hrsti, ako otec na streche.
Tichá voda, silný dážď.

naši šiestaci

Ó škola

Ó škola naša milá
Talenty naše všetkým si odhalila
Či netešíš sa v nej zo svojho úspechu?
Či nezažiješ tam obdarnú útechu?

Ó škola, čo si nám všetkým múdrosť dala,
No z času nášho cenného deväť rokov si ubrala.
Táto strata sa však rešpektovať musí,
Lebo škola všetok tupý ľud obrúsi.
A určite to v nej varu marné nie je,
Bo múdrejší človek chytrejšie uspeje.

A čo ten pocit, že si zvládol test?
Ten pocit, čo ti zdvihne česť,
Sebavedomie ti rýchle vzrastie
Nespoznáš už väčšie šťastie.

Ó škola, čo si nám všetkým druhú rodinu darovala,
Chodím tam s každodennou nádejou,
Že stretnem tú rodinu svojich priateľov,
Tých pravých ľudí, ako z neba si zoslala.

Ó škola, čo si priniesla tie pekné časy,
Časy plné zážitkov.
Časy, ktoré boli plné krásy,
Ó škola, bez ktorej ťa čaká ťažká doba okovov.

Tomáš Kucej IX.B

Skratky a ich použitie

Išla som na VŠ
a už som zrazu MUDr.
neskôr som sa rozhodla,
spravila si JUDr.
Počas víkedu som bola v TANAPE
a už som straiten v tej SR mape.

Ema Rovná VII.C

Domov

Rada cestujme
Videla som svet
Rada cestuje
A vraciam sa späť

Kde je moje späť,
Kde končí sa každý môj let?
Kde ma vždy čakajú
Kde ma s láskou vítajú?

Videla som Londýn, Mníchov, Krakov
No nič nenahradí môj domov.
Môj domov, to miesto v tieni stromov.
Môj domov, to miesto vzácných rokov.
Môj domov plný detskej radosti,
Domov, kde nemusím mať tajnosti.

Preto vždy rada vraciam sa sem,
Domov, moja rodná zem
Môžem prejsť miesta všetkých druhov,
Nakoniec však vždy prídem domov.

Tamara Zásكالانová, IX.B

Mobil

Ó mobil môj, bez teba by nuda bola,
Iba krutá realita a škola.
Veľakrát ma nahneváš,
Ale cez to všetko mi pomáhaš.
Každý deň ma do školy budíš
A mne tým iba nervy robot.
Veľakrát ťa hľadám,
Potom často nadávam.

Ó mobil, aj tak ďakujem, že ťa mám,
Preto každý deň s tebou zaspávam.
Dá sa s tebou dobre hrať,
Veľakrát aj rozprávať.
Ty a internet ste moja záchrana,
Lebo bez Vás by som bola stratená.

Dominika Jobová, IX.B

Mama

Mamička moja milovaná,
Ako sa ti len odvdáčim?
Ako sa ti len odvdáčim,
Za tú lásku, ktorú dáš aj mlčaním.
Ako sa ti len odvdáčim,
Za slová nežné pred spaním.

Vyjadriť dostatočne lásku k tebe možné niet,
Len cítiť ju ako teplo ohňa,
Vysloviť slová láskavé a vďačné môžem len chcieť
Väčšej lásky ako tej k tebe, mami, niet.

Vika IX.B

More

Ó more,
Šíra voda,
Pri tebe je
Relax a pohoda

Ó more,
Silu nám dávaš,
Sťa orchester
Vlnami vyhrávaš.

Ó more,
Tvoje šumenie,
Pre mňa je to
upokojujúce umenie.

Ó, more
piesok a vlny,
Keď na teba pomyslím,
pokoja som plný.

Viktor Šindler IX.B

Tvorba anagramu z mena a následná báseň

Láska

Bál som sa ti to povedať,
Ale už ťa nemôžem ďalej milovať.
Roztrhaj naše spomienky,
Také naše radovánky
A tak prosím počúvaj ma

Leť odomňa preč ako lastovička!
Ešte raz však vidieť tvoje červené líčka,
Xénia moja milovaná.
Anjelská a veľmi nádherná.
Navždy v mojom srdci ostaneš.

Drahá, nezabudni aj keď zostarneš,
Ružovú ružu na pamiatku ti dám.
Ona ti pripomenie, ako veľmi ťa rád mam.
Východ slnka nádherný je
I keď život môj už tak nie je.

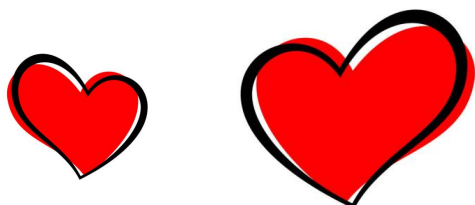
Čisté nebo, žiarivo modré.
O, pripomína mi to naše časy dobré.
Vidím, ako nešťastná si,
Ale neboj, láska naša ešte umrieť nemusí.

Saška Bartkovičová V

Často sa mi stáva
že láska silu mi dáva.
Iste, je to len občas
stane sa to len raz za čas.
Asi je to divný pocit
nedá mi ani spať v noci.
Fakt je že som rada
aj keď občas je to zrada.
Keďže sa to občas stane
nevadí, veď druhý sa nájde.
Okrem toho je nuda
keď sa rozprávať s ním občas nedá.
Rada som keď ma počúva
vtedy mám ten pocit domova.
Sranda je keď na nič iné nemyslím
a zrazu sa nad tým len tak zamyslím.
Áno asi je to láska teraz
stalo sa to hneď a za raz.
Cieľom toho vždy býva
zapamätať si ako z diaľky káva.
Nezabudnúť na tie chvíle
keď sme sa ľúbili neustále.
Elektrika medzi nami prebehla
a tá doba rýchlo ubehla.
Ešte jednu vec spomenúť chcem
a to tú že ťa stále milujem.

Sofia Černecká

Gramofón lásky pomaly nám hrá,
Ej, ten gramofón zastaví sa.
Stop lásky našej v tento smutný deň.
Kde si sa m schovala láska moja?
Ako ťa teraz nájdem?
Už telo moje silu stráca,
len srdce stále dúfa.
Áno, srdce stále lásku hľadá,
rastie nádej nehynúca.

Lea Gurská

Trýznivá no stále krásna
Asi je to naša láska
Vážne to s tebou myslím
A rozhodne to nie je len moja maska
Neopustím ťa aj keď ti na čele zostane vráska
I modré z neba znesiem tebe
Tá radosť tvoja ma vždy nadchne
A bez teba stratená som v tomto svete
Áno pred oltárom poviem tebe jasne
Rozhodne ma tvoje nie mätie
Oj radosť moja po tomto klesne
Hádám že to bolo len zakopnutie
Áh to tvoje odmietnutie hryzie besne
Lenže stále trápi ma to odmietnutie
Ozaj by som sa vrátiť chcela no asi mi potom jednu tresne

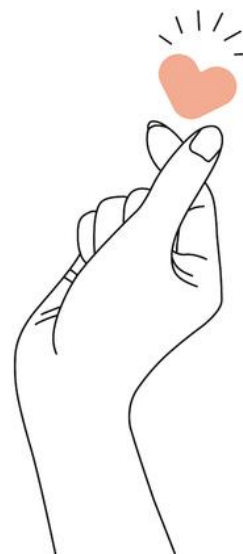

Túžby lásky

Epickej lásky chcem sa ja dožiť
Rovnaké sľuby chcem ti ja splniť
I všetky túžby a dary ti dať
No keď sa spýtam čo si želaš povieš „teba“

Keby si bola moja navždy
Aby si žila v mojej duši
Ťaží ma túžba vnútri v srdci
Aby si so mnou žila navždy

Lásku v srdci, svet nech ma súdi
Otázka jedna v mysli mi blúdi
Hviezdy si žiaria mlčky len hľadia
Na otázku moju odpoveď nevedia
Otázka ktorú spýtať sa chcem
„Vezmeš si ma láska moja“
Áno, slovo také obyčajne z tvojich úst je také krásne

Chuť ti pripomenie ten pocit,
Anarchiu spomenúť môže.
Láska nie sú nože,
Domovu dodať ten cit.
Raz lásku zažiť,
Údiv, že to ide,
Ja len chcem nech to pekne prejde.
Ale hádka pretrhne lásky niť,
Po hádke sa to však podarí.
Na ústach tvojich úsmev zažiarí,
Epos na konci sa vydarí.

Wonder of Slovakia

If I could add something from Slovakia to the seven wonders of the world, it would be **Bojnice castle**. It's a medieval castle from 12th century with Gothic and Renaissance elements. Bojnice Castle is one of the most visited castle in Slovakia and I think there's a reason for that.

In my opinion, this is the most fairytale-like castle you could find in Slovakia. It has multiple legends relating to it – the most famous is The Legend of the Black Lady. The castle is surrounded by park which contains the Bojnice Zoo with rare animal species.

In the fifties, a cave was found under the castle. It was owned by some of the richest people of the time over the years. I think the castle is truly majestic and magnificent. Just imagine lying in the grass under the oldest linden tree in Slovakia right in the park of Bojnice castle.

Aktivity na OBN

4.11.2022
Ľaltavný spôsob učenia

Na hodinách občianskej náuky nám naša najmilšia pani učiteľka Zuzka Ľaltavová ukázala novú nábornú metódu učenia. Namiesto písania poznámok do zošita nám ukázala, že vyučovanie môže byť najľahším spôsobom ako obrúka. Pani učiteľka nám priniesla vynikajúci nápad. Na hodine (obč) sme si vyrobili nebo-peklo na pomoci náročnej kolony nám pani učiteľka previedla na tabuľku. Na nasledujúci odt hodina sme pomocou (mo) (nebo-pekla) nebo-pekla nábornu opakovali učivo deviateho aj ôsmeho ročníka. Videla byto metódu sa musa nazy štoly môja lepisurpiont (čyn) Upravovetva a slova čere nazy pani učiteľka vyjadruv vtrbu na zjz skreshvka a na to, nie má ukáza, že sa dá učť rad ako kn pínit pramety ne pypu.

Grupp Šindla

Pagáty od žiakov

*John Lennon, Ringo Starr, Paul
McCartney, George Harrison*

Emma Watson

Britská herečka a aktivistka

*15.4.1990 Francúzsko, Paríž

Filmografia: Harry Potter,
Charlieho malé

tajomstvá, Noe, Kráska a zvierá, Malé

ženy

Už od 6 rokov sa chcela stať herečkou. Konkurzu na rolu Hermiony sa zúčastnila na podnet triedneho učiteľa.

Elizabeth Olsen

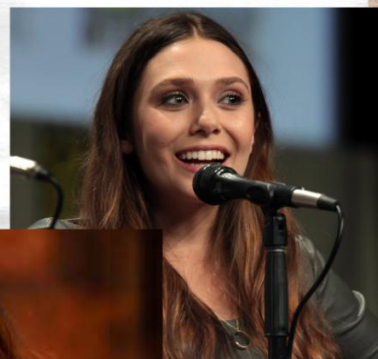

Jej celé meno je: Elizabeth Chace Olsen
Roky pôsobenia: 1993-1996, 2011-súčasnosť.

- Má piatich súrodencov: Mary-Kate Olsen, Ashley Olsen, Trent Olsen, (nevlastní) Courtney Taylor Olsen a Jake Olsen.

Ocenenia: MTV Movie Award za najlepšieho súboja, MTV Movie & TV Award for Best Performance in a Show

- Bola nominovaná za cenu BAFTA
Je vydatá za speváka Robbieho Arnetta.

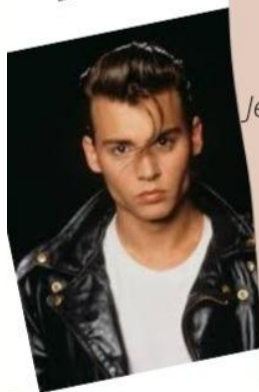

Johnny Depp

Je americký filmový herec, scenárista, režisér a hudobník. Jeho celé meno je John Christophe Depp II. Meno dostal po otcovi John Christophe Depp starší. Má jedného brata Danny a dve sestry Christie a Debbie. Tak tiež má dve

deti z prvého manželstva. Dcéru Lily-Rose Melody a syna John "Jack" Christophe Depp III. Jeho sudný proces s druhou manželkou a šiestou priateľkou trval najdlhšie a bol najhorší...

Vystupuje v známej kapele Hollywood Vampires. Jeho herecký debut prišiel v roku 1984, keď dostal rolu vo filme Nočná mora v Elm Street. Johnny Depp bol trikrát nominovaný na Academy Award za najlepšieho herca v hlavnej úlohe, štyrikrát na Screen Actors Guild Awards (raz toto ocenenie vyhral za filmový hit Piráti z Karibiku: Preklatie Čiernej perly) a osemkrát na ocenenie Zlatý glóbus. Johnny Depp v roku 2012 bol najlepším hercom sveta podľa Ginnessovej knihy rekordov.

FICTION BOOK REPORT

A BOOK REPORT BY

BOOK TITLE: Harry Potter 1
and the Philosopher's Stone AUTHOR: J.K. Rowling

SETTING
1991-1992
United Kingdom

THEMES:
Fantasy
friendship, loyalty, courage,
good vs. evil, home, power

PLOT SUMMARY:
Harry was always told that his parents died in a car accident. He lived with his terrible cousin, aunt and uncle until he started receiving strange letters. Ever since kind half-giant came to pick him up and told him that Harry belongs to the wizarding world, Harry's life changed. In Hogwarts school of Witchcraft and Wizardry he made friends with the brightest girl of her age and a kind funny boy from a large wizarding family, learned how to control magic, play Quidditch and much more. But it's not easy, when you are an eleven-year-old legend among all wizards. Harry has to solve many mysteries and fight with the darkest wizard of all time. Will he make it through on his own?

MAIN CHARACTERS:	OTHER CHARACTERS:	
Harry Potter	Draco Malfoy	Voldemort
Ron Weasley	Rubeus Hagrid	prof. Quirrell
Hermione Granger	prof. Dumbledore	prof. Snape
the Dursley family	prof. McGonagall	Neville Longbottom

CONCLUSIONS:
I've read the whole series multiple times and I still liked it as if I read it for the first time. I recommend for everyone who likes fantasy books.